

**Fundusze
Europejskie**
Wiedza Edukacja Rozwój

**Rzeczpospolita
Polska**

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

PROGRAM NAUCZANIA KURSU UMIEJĘTNOŚCI ZAWODOWYCH

BUD.20.6. Organizowanie robót związanych z montażem i eksploatacją instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych

w zakresie kwalifikacji

BUD.20. Organizacja robót związanych z budową, montażem i eksploatacją sieci oraz instalacji sanitarnych

wyodrębnionej w zawodzie

Technik inżynierii sanitarnej 311218

Branża: Branża budowlana (BUD)

Warszawa 2021

Autorzy:

mgr inż. Lucyna Kleszcz

mgr inż. Adrian Busse

Recenzenci:

Recenzent 1 – Recenzja dydaktyczna (nauczyciel uczący w zawodzie, w którym wyodrębniono daną kwalifikację) dr inż. Michał Gajdzicki

Recenzent 2 – Recenzja merytoryczna (przedstawiciel pracodawców właściwy dla danego zawodu) dr inż. Jakub Miszczak

Ekspert:

mgr inż. Agnieszka Rozwadowska

Program opracowany we współpracy podmiotów z otoczenia społeczno-gospodarczego wskazanego we wniosku o powierzenie grantu na opracowanie modelowego kursu umiejętności zawodowych (KUZ): Polska Izba Budownictwa w Warszawie.

Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój

Oś priorytetowa II

Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji

Działanie 2.14. Rozwój narzędzi dla uczenia się przez całe życie

Konkurs nr POWR.02.14.00-IP.02-00-003/19

Opracowanie modelowych programów kursu umiejętności zawodowych (kuz)

Warszawa 2021

Spis treści

Program nauczania kursu umiejętności zawodowych BUD.20.6. Organizowanie robót związanych z montażem i eksploatacją instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych

1.	Wprowadzenie	5
2.	Plan zajęć kursu umiejętności zawodowych	9
2.1	Pogrupowanie efektów kształcenia - tabela 1	9
2.2	Pogrupowanie efektów kształcenia - tabela 2	12
2.3	Określenie liczby godzin na kształcenie zawodowe	16
2.4	Plan kursu umiejętności zawodowych	19
3.	Cele kształcenia KUZ	19
3.1	Treści możliwe do zrealizowania z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość	19
4.	Programy poszczególnych zajęć	20
4.1	Program Program nauczania dla przedmiotu: Instalacje wentylacyjne i klimatyzacyjne	20
4.1.1	Cele ogólne przedmiotu	20
4.1.2	Cele szczegółowe przedmiotu	20
4.1.3	Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia	20
4.1.4	Procedury osiągania celów kształcenia	21
4.1.5	Proponowane metody sprawdzania osiągnięć edukacyjnych słuchacza/uczestnika	22
4.2	Program nauczania dla przedmiotu: Opracowywanie dokumentacji i organizowanie robót wentylacyjnych i klimatyzacyjnych	23
4.2.1	Cele ogólne przedmiotu	23
4.2.2	Cele szczegółowe przedmiotu	23
4.2.3	Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia	23
4.2.4	Procedury osiągania celów kształcenia	27
4.2.5	Proponowane metody sprawdzania osiągnięć edukacyjnych słuchacza/uczestnika	28
5.	Ewaluacja programu KUZ	29
6.	Wykaz literatury oraz niezbędnych środków i materiałów dydaktycznych	31
6.1	Wykaz literatury	31
6.2	Wykaz niezbędnych środków i materiałów dydaktycznych	32
7.	Sposób i forma zaliczenia kursu	33
8.	Sprawdzenie kompletności i poprawności opracowanego programu zajęć	34

PROGRAM NAUCZANIA KURSU UMIEJĘTNOŚCI ZAWODOWYCH BUD.20.6. Organizowanie robót związanych z montażem i eksploatacją instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych

1. Wprowadzenie

Charakterystyka kwalifikacyjnego kursu zawodowego

Nazwa i numer jednostki efektów kształcenia: Organizowanie robót związanych z montażem i eksploatacją instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych BUD.20.6.

Nazwa i numer kwalifikacji: BUD.20 Organizacja robót związanych z budową, montażem i eksploatacją sieci oraz instalacji sanitarnych.

Nazwa branży: branża budowlana (BUD).

Powiązanie z zawodami: technik inżynierii sanitarnej 311218

Poziom Polskiej Ramy Kwalifikacji: IV

Kurs umiejętności zawodowych BUD.20.6 Organizowanie robót związanych z montażem i eksploatacją instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych może być realizowany w formie:

- dziennej – odbywa się przez 5 lub 6 dni w tygodniu
- stacjonarnej – odbywa się przez 3 lub 4 dni w tygodniu
- zaocznej – odbywa się co 2 tygodnie przez 2 dni, a w uzasadnionych przypadkach – co tydzień przez 2 dni

Liczba godzin przewidziana na realizację programu jest zgodna z minimalną liczbą godzin kształcenia zawodowego dla tej kwalifikacji wynikającej z podstawy programowej dla zawodu technik inżynierii sanitarnej

Kursy umiejętności zawodowych mogą być prowadzone przez:

- publiczne i niepubliczne jednostki prowadzące kształcenie zawodowe, z wyjątkiem szkół artystycznych - w zakresie zawodów, w których kształcą, oraz w zakresie innych zawodów przypisanych do branż, do których należą zawody, w których kształci szkoła,
- publiczne i niepubliczne placówki kształcenia ustawicznego i centra kształcenia zawodowego,
- instytucje rynku pracy, o których mowa w art. 6 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, prowadzące działalność edukacyjno-szkoleniową,
- podmioty prowadzące działalność oświatową, o której mowa w art. 170 ust. 2, posiadające akredytację, o której mowa w art. 118.

Struktura programu

Program spiralny

Charakterystyka programu

Program nauczania jest o strukturze przedmiotowej i spiralnej w układzie treści, z układem materiału nauczania zaczynającym się od zagadnień najprostszych po trudniejsze. Taki układ umożliwia powrót do treści zrealizowanych na początku edukacji, aby je powtórzyć i poszerzyć w kolejnych latach nauki. Utrwala to zarówno wiedzę jak i nabywane umiejętności celem przygotowania do realizacji zadań zawodowych. Dodatkowo taki układ i cykl nauczania w znaczącym stopniu niweluje braki edukacyjne, oraz pozwala na analizę materiału nauczania przez słuchaczy na różnych poziomach umiejętności.

Organizator kursu może podwyższyć poziom kształcenia w zależności od kompetencji słuchaczy.

Rozkład treści nauczania uwzględnia wzajemną korelację pomiędzy przedmiotami, a kolejność zdobywania wiedzy i umiejętności pozwala na nabycie wiedzy teoretycznej, by w krótkim czasie wykorzystać ją praktycznie. Zajęcia są realizowane na przedmiotach kształcenia teoretycznego oraz praktycznego.

Liczba godzin przewidziana na realizację programu wynosi 90 godzin i jest zgodna z minimalną liczbą godzin kształcenia zawodowego dla tej kwalifikacji wynikającej z podstawy programowej dla zawodu technik inżynierii sanitarnej. W przypadku kształcenia w systemie zaocznym liczbę godzin można obniżyć zgodnie z aktualnymi przepisami oświatowymi

Program nauczania KUZ BUD.20.6 zawiera następujące przedmioty:

- Instalacje wentylacyjne i klimatyzacyjne
- P Opracowywanie dokumentacji i organizowanie robót wentylacyjnych i klimatyzacyjnych

Założenia programowe

Rozwój branży budowlanej wykazuje coraz większą potrzebę zatrudnienia specjalistów do wykonywania prac w zakresie organizowania robót związanych z budową sieci oraz montażem, eksploatacją, modernizacją instalacji sanitarnych. Nowe techniki oraz technologie, wysokie oczekiwania pracodawców wymagają odpowiedniego poziomu wiedzy zawodowej. Program kwalifikacyjnego kursu zawodowego obejmuje zagadnienia techniczne teoretyczne i praktyczne związane z inżynierią sanitarną.

Efekty kształcenia wskazane do realizacji w kształceniu teoretycznym mogą być (po spełnieniu wymagań określonych w aktualnych przepisach oświatowych) realizowane w formie kształcenia na odległość, przy czym zaliczenie tych zajęć nie może odbywać się w formie zdalnej.

Kwalifikacyjny kurs zawodowy może rozpocząć się w dowolnym momencie danego semestru. Czas trwania całego kursu z zakresu kwalifikacji BUD.20.6. Organizowanie robót związanych z montażem i eksploatacją instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych powinien trwać do 3 miesięcy.

Plan kursu jest sporządzony dla formy kształcenia dziennego.

Głównym celem kształcenia w kwalifikacji BUD.20.6. Organizacja robót związanych z montażem i eksploatacją instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych to przygotowanie szeroko wykwalifikowanej kadry specjalistów, posiadających wiedzę z zakresu:

Program nauczania kursu umiejętności zawodowych
BUD.20.6. Organizowanie robót związanych z montażem i eksploatacją instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych

- parametrów powietrza
- sposobów wentylacji pomieszczeń
- rodzajów dokumentacji instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych
- zasad projektowania i obliczeń związanych z instalacjami wentylacyjnymi i klimatyzacyjnymi
- metod monitorowania oraz eksploatacji instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych

Cele kierunkowe kształcenia w kwalifikacji BUD.20.6. Organizowanie robót związanych z montażem i eksploatacją instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych:

- umiejętność określania komfortu cieplnego dla pomieszczeń
- umiejętność rozróżniania i zasad działania wentylacji i klimatyzacji
- umiejętność posługiwania się dokumentacją projektową i eksploatacyjną instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych
- umiejętność organizacji prac związanych z budową, montażem, remontem i modernizacją instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych
- umiejętność kontrolowania stanu oraz usuwania awarii instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych
- umiejętność obliczania ilości, materiałów, sprzętu związanych z budową i eksploatacją instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych
- umiejętność wykonania dokumentacji kosztorysowej robót na prace związane z montażem i eksploatacją instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych

Cele kształcenia branżowego

Kształcenie w zawodach szkolnictwa branżowego jest realizowane w szkołach ponadpodstawowych: branżowej szkole I stopnia, technikum, branżowej szkole II stopnia oraz szkole policealnej. Celem kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego jest przygotowanie uczących się do wykonywania pracy zawodowej i aktywnego funkcjonowania na zmieniającym się rynku pracy. Absolwent szkoły prowadzącej kształcenie zawodowe powinien legitymować się pełnymi kwalifikacjami zawodowymi, a także być przygotowany do uzyskania niezbędnych uprawnień zawodowych. Podmiot prowadzący kształcenie zawodowe może również zaoferować słuchaczowi przygotowanie do nabycia dodatkowych uprawnień zawodowych w zakresie wybranych zawodów, dodatkowych umiejętności zawodowych lub kwalifikacji rynkowych funkcjonujących w Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji.

W szkole prowadzącej kształcenie zawodowe przygotowanie do uzyskania dodatkowych umiejętności zawodowych, podobnie jak przygotowanie do uzyskania dodatkowych uprawnień zawodowych lub kwalifikacji rynkowych funkcjonujących w Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji, jest realizowane w wymiarze wynikającym z różnicy między sumą godzin obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia zawodowego, określoną w ramowym planie nauczania dla danego typu szkoły prowadzącej kształcenie zawodowe, a minimalną liczbą godzin kształcenia zawodowego dla kwalifikacji wyodrębnionych w zawodzie szkolnictwa branżowego określoną w podstawie programowej kształcenia w zawodzie szkolnictwa branżowego.

Zadania szkoły i innych podmiotów prowadzących kształcenie zawodowe oraz sposób ich realizacji są uwarunkowane zmianami zachodzącymi w otoczeniu gospodarczo - społecznym, na które wpływają w szczególności: nowe techniki i technologie, idea gospodarki opartej na wiedzy, globalizacja procesów gospodarczych i społecznych, rosnący udział handlu międzynarodowego, mobilność geograficzna i zawodowa, a także wzrost oczekiwań pracodawców w zakresie poziomu wiedzy i umiejętności pracowników.

Wymagania wstępne dla uczestników i słuchaczy

- zaświadczenie o braku przeciwwskazań do kształcenia w zawodzie technik inżynierii sanitarnej
- ukończenie gimnazjum lub 8 letniej szkoły podstawowej, lub innej szkoły ostatnio ukończonej
- osoba pełnoletnia

Przeciwwskazania do wykonywania zawodu:

W zawodzie Technik inżynierii sanitarnej nie mogą być zatrudniane osoby niepełnosprawne.

Bezwzględne przeciwwskazania do podjęcia pracy w tym zawodzie to: przewlekłe choroby ośrodkowego układu nerwowego, zaburzenia równowagi, padaczka, lęk przestrzeni, przewlekłe choroby układu krążenia, wady serca, wady wzroku niepoddające się korekcji (wysoka krótkowzroczność, jednoocznosc, daltonizm), choroby ograniczające sprawność ruchową i manualną, choroby reumatyczne.

Odniesienie do rynku pracy

Bliska współpraca szkół prowadzących kształcenie zawodowe z pracodawcami stanowi istotny element nowoczesnego kształcenia, odpowiadającego potrzebom współczesnej gospodarki. Podmiot prowadzący kształcenie zawodowe powinien realizować to kształcenie w oparciu o współpracę z pracodawcami, a praktyczna nauka zawodu powinna odbywać się w jak największym wymiarze w rzeczywistych warunkach pracy u pracodawców lub w indywidualnych gospodarstwach rolnych, a także w centrach kształcenia zawodowego, warsztatach szkolnych, pracowniach szkolnych i placówkach kształcenia ustawicznego. W procesie kształcenia zawodowego ważne jest integrowanie i korelowanie kształcenia ogólnego i zawodowego, w tym doskonalenie kompetencji kluczowych nabytych w procesie kształcenia ogólnego, z uwzględnieniem niższych etapów edukacyjnych.

Odpowiedni poziom wiedzy ogólnej powiązanej z wiedzą zawodową przyczyni się do podniesienia poziomu umiejętności zawodowych absolwentów szkół prowadzących kształcenie zawodowe, a tym samym zapewni im możliwość sprostania wyzwaniom zmieniającego się rynku pracy. W procesie kształcenia zawodowego są podejmowane działania wspomagające rozwój każdego uczącego się, stosownie do jego potrzeb i możliwości, ze szczególnym uwzględnieniem indywidualnych ścieżek edukacji i kariery, możliwości podnoszenia poziomu wykształcenia i kwalifikacji zawodowych oraz zapobiegania przedwczesnemu kończeniu nauki. Elastycznemu reagowaniu systemu kształcenia zawodowego na potrzeby rynku pracy, jego otwartości na uczenie się przez całe życie oraz mobilności edukacyjnej i zawodowej absolwentów ma służyć wyodrębnienie kwalifikacji w poszczególnych zawodach szkolnictwa branżowego oraz stworzenie słuchaczom warunków do uzyskiwania dodatkowych umiejętności zawodowych, dodatkowych uprawnień zawodowych lub kwalifikacji rynkowych funkcjonujących w Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji, pod koniec nauki w szkole.

2. Plan zajęć kursu umiejętności zawodowych

2.1 Pogrupowanie efektów kształcenia - tabela 1

Tabela 1. Przyporządkowanie efektów kształcenia wraz z kryteriami weryfikacji do poszczególnych przedmiotów

Efekty kształcenia Stopniowane efektów kształcenia efekt kluczowy (ek), efekt ważny (ew), efekt pomocniczy (ep)	Liczba godzin na efekt kształcenia	Kryteria weryfikacji	Instalacje wentylacyjne i klimatyzacyjne	Opracowywanie dokumentacji i organizowanie robót wentylacyjnych i klimatyzacyjnych
BUD.20.6. Organizowanie robót związanych z montażem i eksploatacją instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych				
określa parametry powietrza wymagane w pomieszczeniach (ew)	8	rozdziela i opisuje parametry komfortu cieplnego w pomieszczeniach	x	
		wyjaśnia zasadę komfortu cieplnego w pomieszczeniach	x	
		rozdziela parametry powietrza wymagane w pomieszczeniach o określonym przeznaczeniu	x	
określa sposoby wentylacji pomieszczeń (ek)	12	rozdziela i określa sposoby wentylacji pomieszczeń	x	
		określa zasady działania instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych	x	
		wyjaśnia podobieństwa i różnice między instalacjami wentylacyjnymi i klimatyzacyjnymi	x	
		wymienia wymagania dotyczące wentylacji pomieszczeń	x	
posługuje się dokumentacją projektową i eksploatacyjną instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych pomieszczeń (ek)	8	odczytuje oznaczenia graficzne stosowane na rysunkach technicznych instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych		x
		odczytuje informacje zawarte w opisie technicznym dokumentacji projektowej instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych		x
		odczytuje informacje zawarte na rzutach przekrojach instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych		x
		odczytuje informacje zawarte na schematach blokowych i montażowych instalacji		x
		odczytuje informacje zawarte w dokumentacji eksploatacyjnej instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych		x
		odczytuje informacje z norm technicznych, katalogów oraz instrukcji dotyczących instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych		x
wykonuje obliczenia związane z projektowaniem instalacji		oblicza ilość powietrza wentylacyjnego		x
		bilansuje ilości powietrza wentylacyjnego i klimatyzacyjnego pomieszczeń		x

Efekty kształcenia Stopniowane efektów kształcenia efekt kluczowy (ek), efekt ważny (ew), efekt pomocniczy (ep)	Liczba godzin na efekt kształcenia	Kryteria weryfikacji	Instalacje wentylacyjne i klimatyzacyjne	Opracowywanie dokumentacji i organizowanie robót wentylacyjnych i klimatyzacyjnych
wentylacyjnych i klimatyzacyjnych pomieszczeń (ek)		wymiaruje przewody instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych		x
		wykonuje schematy obliczeniowe i montażowe		x
		dobiera materiały przewodów wentylacyjnych i klimatyzacyjnych		x
		dobiera system mocowania przewodów, urządzeń i uzbrojenia instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych		x
		dobiera izolację i uzbrojenie instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych		x
		dobiera urządzenia wentylacyjne i klimatyzacyjne		x
określa warunki techniczne wykonania i odbioru instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych (ek)	10	analizuje warunki techniczne wykonania i odbioru instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych		x
		przygotowuje instalacje wentylacyjne i klimatyzacyjne do prób szczelności i prób wydajności		x
		przeprowadza pomiary wstępne i regulację instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych		x
organizuje prace związane z budową i eksploatacją instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych (ek)	12	dobiera materiały, narzędzia i sprzęt do budowy instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych		x
		przestrzega zasad transportu oraz magazynowania materiałów, narzędzi i sprzętu		x
		określa rodzaj i zakres prac związanych z budową, montażem, remontem i modernizacją instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych		x
		analizuje harmonogramy robót		x
		wykonuje zestawienia kształtek, kanałów, urządzeń, uzbrojenia i izolacji instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych		x
		planuje roboty związane z wykonywaniem instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych		x
		sprawdza jakość wykonania robót w instalacjach wentylacyjnych i klimatyzacyjnych		x
przeprowadza kontrolę stanu technicznego instalacji oraz urządzeń wentylacyjnych i klimatyzacyjnych (ek)	8	planuje terminy przeglądów technicznych instalacji oraz urządzeń wentylacyjnych i klimatyzacyjnych		x
		określa zakres przeglądów technicznych		x
		wykonuje bieżące przeglądy stanu technicznego instalacji oraz urządzeń wentylacyjnych i klimatyzacyjnych		x
		ocenia stan techniczny urządzeń		x

Efekty kształcenia Stopniowane efektów kształcenia efekt kluczowy (ek), efekt ważny (ew), efekt pomocniczy (ep)	Liczba godzin na efekt kształcenia	Kryteria weryfikacji	Instalacje wentylacyjne i klimatyzacyjne	Opracowywanie dokumentacji i organizowanie robót wentylacyjnych i klimatyzacyjnych
		planuje prace związane z konserwacją i remontami instalacji oraz urządzeń		x
		rozpoznaje awarie instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych oraz określa przyczyny ich powstawania		x
		usuwa awarie instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych		x
wykonuje przedmiary i obmiary robót związanych z montażem oraz eksploatacją instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych (ew)	8	wykonuje przedmiary i obmiary robót związanych z montażem instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych		x
		wykonuje zestawienia materiałów, sprzętu do instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych		x
sporządza kosztorysy oraz oferty na roboty związane z montażem oraz eksploatacją instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych (ew)	12	wykonuje obliczenia powierzchni materiału potrzebnego do wykonania kanałów		x
		wykonuje zestawienia i kalkulacje związane ze sporządzaniem ofert na montaż instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych		x
		wykonuje kosztorysy robót związanych montażem instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych		x
Razem liczba godzin w jednostce efektów kształcenia:		90		
<p>Nauczyciele wszystkich obowiązkowych zajęć edukacyjnych powinni stwarzać warunki do nabywania umiejętności w zakresie organizacji pracy małych zespołów w ramach godzin przeznaczonych na kształcenie zawodowe.</p> <p>Efekty kształcenia wskazane do realizacji w kształceniu teoretycznym mogą być (po spełnieniu wymagań określonych w aktualnych przepisach oświatowych) realizowane w formie kształcenia na odległość, przy czym zaliczenie tych zajęć nie może odbywać się w formie zdalnej.</p>				

2.2 Pogrupowanie efektów kształcenia - tabela 2

Tabela 2. Grupowanie efektów kształcenia w zajęcia i nadawanie nazw tym zajęciom

Nazwa jednostki efektów kształcenia	Efekt kształcenia wraz z kodowaniem, efekt kluczowy (ek), efekt ważny (ew), efekt pomocniczy (ep)	Liczba godzin	Kryteria weryfikacji	Grupowanie efektów kształcenia w zajęcia Nazwa zajęć	Okres realizacji
BUD.20.6. Organizowanie robót związanych z montażem i eksploatacją instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych	określa parametry powietrza wymagane w pomieszczeniach (ew)	8	<ul style="list-style-type: none"> – rozróżnia i opisuje parametry komfortu cieplnego w pomieszczeniach – wyjaśnia zasadę komfortu cieplnego w pomieszczeniach – rozróżnia parametry powietrza wymagane w pomieszczeniach o określonym przeznaczeniu 	Instalacje wentylacyjne i klimatyzacyjne	Pierwszy miesiąc trwania kursu
	określa sposoby wentylacji pomieszczeń (ek)	12	<ul style="list-style-type: none"> – rozróżnia i określa sposoby wentylacji pomieszczeń – określa zasady działania instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych – wyjaśnia podobieństwa i różnice między instalacjami wentylacyjnymi i klimatyzacyjnymi – wymienia wymagania dotyczące wentylacji pomieszczeń 	Instalacje wentylacyjne i klimatyzacyjne	Pierwszy miesiąc trwania kursu
	posługuje się dokumentacją projektową i eksploatacyjną instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych pomieszczeń (ek)	8	<ul style="list-style-type: none"> – odczytuje oznaczenia graficzne stosowane na rysunkach technicznych instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych – odczytuje informacje zawarte w opisie technicznym dokumentacji projektowej instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych – odczytuje informacje zawarte na rzutach przekrojach instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych – odczytuje informacje zawarte na schematach blokowych i montażowych instalacji 	Opracowywanie dokumentacji i organizowanie robót wentylacyjnych i klimatyzacyjnych	Pierwszy miesiąc trwania kursu

Nazwa jednostki efektów kształcenia	Efekt kształcenia wraz z kodowaniem, efekt kluczowy (ek), efekt ważny (ew), efekt pomocniczy (ep)	Liczba godzin	Kryteria weryfikacji	Grupowanie efektów kształcenia w zajęciach Nazwa zajęć	Okres realizacji
			<ul style="list-style-type: none"> – odczytuje informacje zawarte w dokumentacji eksploatacyjnej instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych – odczytuje informacje z norm technicznych, katalogów oraz instrukcji dotyczących instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych 		
	wykonuje obliczenia związane z projektowaniem instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych pomieszczeń (ek)	12	<ul style="list-style-type: none"> – oblicza ilość powietrza wentylacyjnego – bilansuje ilości powietrza wentylacyjnego i klimatyzacyjnego pomieszczeń – wymiaruje przewody instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych – wykonuje schematy obliczeniowe i montażowe – dobiera materiały przewodów wentylacyjnych i klimatyzacyjnych – dobiera system mocowania przewodów, urządzeń i uzbrojenia instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych – dobiera izolację i uzbrojenie instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych – dobiera urządzenia wentylacyjne i klimatyzacyjne 	Opracowywanie dokumentacji i organizowanie robót wentylacyjnych i klimatyzacyjnych	Pierwszy miesiąc trwania kursu
	określa warunki techniczne wykonania i odbioru instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych (ek)	10	<ul style="list-style-type: none"> – analizuje warunki techniczne wykonania i odbioru instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych – przygotowuje instalacje wentylacyjne i klimatyzacyjne do prób szczelności i prób wydajności – przeprowadza pomiary wstępne i regulację instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych 	Opracowywanie dokumentacji i organizowanie robót wentylacyjnych i klimatyzacyjnych	Pierwszy miesiąc trwania kursu

Nazwa jednostki efektów kształcenia	Efekt kształcenia wraz z kodowaniem, efekt kluczowy (ek), efekt ważny (ew), efekt pomocniczy (ep)	Liczba godzin	Kryteria weryfikacji	Grupowanie efektów kształcenia w zajęciu Nazwa zajęć	Okres realizacji
	organizuje prace związane z budową i eksploatacją instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych (ek)	12	<ul style="list-style-type: none"> – dobiera materiały, narzędzia i sprzęt do budowy instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych – przestrzega zasad transportu oraz magazynowania materiałów, narzędzi i sprzętu – określa rodzaj i zakres prac związanych z budową, montażem, remontem i modernizacją instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych – analizuje harmonogramy robót – wykonuje zestawienia kształtek, kanałów, urządzeń, uzbrojenia i izolacji instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych – planuje roboty związane z wykonywaniem instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych – sprawdza jakość wykonania robót w instalacjach wentylacyjnych i klimatyzacyjnych 	Opracowywanie dokumentacji i organizowanie robót wentylacyjnych i klimatyzacyjnych	Pierwszy miesiąc trwania kursu
	przeprowadza kontrolę stanu technicznego instalacji oraz urządzeń wentylacyjnych i klimatyzacyjnych (ek)	8	<ul style="list-style-type: none"> – planuje terminy przeglądów technicznych instalacji oraz urządzeń wentylacyjnych i klimatyzacyjnych – określa zakres przeglądów technicznych – wykonuje bieżące przeglądy stanu technicznego instalacji oraz urządzeń wentylacyjnych i klimatyzacyjnych – ocenia stan techniczny urządzeń – planuje prace związane z konserwacją i remontami instalacji oraz urządzeń – rozpoznaje awarie instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych oraz określa przyczyny ich powstawania 	Opracowywanie dokumentacji i organizowanie robót wentylacyjnych i klimatyzacyjnych	Pierwszy miesiąc trwania kursu

Nazwa jednostki efektów kształcenia	Efekt kształcenia wraz z kodowaniem, efekt kluczowy (ek), efekt ważny (ew), efekt pomocniczy (ep)	Liczba godzin	Kryteria weryfikacji	Grupowanie efektów kształcenia w zajęcia Nazwa zajęć	Okres realizacji
			<ul style="list-style-type: none"> – usuwa awarie instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych 		
	wykonuje przedmiary i obmiary robót związanych z montażem oraz eksploatacją instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych (ew)	8	<ul style="list-style-type: none"> – wykonuje przedmiary i obmiary robót związanych z montażem instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych – wykonuje zestawienia materiałów, sprzętu do instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych 	Opracowywanie dokumentacji i organizowanie robót wentylacyjnych i klimatyzacyjnych	Pierwszy miesiąc trwania kursu
	sporządza kosztorysy oraz oferty na roboty związane z montażem oraz eksploatacją instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych (ew)	12	<ul style="list-style-type: none"> – wykonuje obliczenia powierzchni materiału potrzebnego do wykonania kanałów – wykonuje zestawienia i kalkulacje związane ze sporządzaniem ofert na montaż instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych – wykonuje kosztorysy robót związanych montażem instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych 	Opracowywanie dokumentacji i organizowanie robót wentylacyjnych i klimatyzacyjnych	Pierwszy miesiąc trwania kursu

2.3 Określenie liczby godzin na kształcenie zawodowe

Tabela 3. Określenie liczby godzin poszczególnych zajęć z podziałem na zajęcia teoretyczne i praktyczne

Nazwa zajęć	Liczba godzin		Efekty kształcenia wraz z kodami- efekt kluczowy (ek), efekt ważny (ew), efekt pomocniczy (ep) oraz kryteria weryfikacji realizowane w ramach zajęć	
	Zajęcia teoretyczne	Zajęcia praktyczne		
			Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Instalacje wentylacyjne i klimatyzacyjne	20		określa parametry powietrza wymagane w pomieszczeniach (ew)	<ul style="list-style-type: none"> – rozróżnia i opisuje parametry komfortu cieplnego w pomieszczeniach – wyjaśnia zasadę komfortu cieplnego w pomieszczeniach – rozróżnia parametry powietrza wymagane w pomieszczeniach o określonym przeznaczeniu
			określa sposoby wentylacji pomieszczeń (ek)	<ul style="list-style-type: none"> – rozróżnia i określa sposoby wentylacji pomieszczeń – określa zasady działania instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych – wyjaśnia podobieństwa i różnice między instalacjami wentylacyjnymi i klimatyzacyjnymi – wymienia wymagania dotyczące wentylacji pomieszczeń
Opracowywanie dokumentacji i organizowanie robót wentylacyjnych i klimatyzacyjnych		70	posługuje się dokumentacją projektową i eksploatacyjną instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych pomieszczeń (ek)	<ul style="list-style-type: none"> – odczytuje oznaczenia graficzne stosowane na rysunkach technicznych instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych – odczytuje informacje zawarte w opisie technicznym dokumentacji projektowej instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych – odczytuje informacje zawarte na rzutach przekrojach instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych – odczytuje informacje zawarte na schematach blokowych i montażowych instalacji – odczytuje informacje zawarte w dokumentacji eksploatacyjnej instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych – odczytuje informacje z norm technicznych, katalogów oraz instrukcji dotyczących instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych
			wykonuje obliczenia związane z projektowaniem instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych pomieszczeń (ek)	<ul style="list-style-type: none"> – oblicza ilość powietrza wentylacyjnego – bilansuje ilości powietrza wentylacyjnego i klimatyzacyjnego pomieszczeń – wymiaruje przewody instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych – wykonuje schematy obliczeniowe i montażowe

Nazwa zajęć	Liczba godzin		Efekty kształcenia wraz z kodami- efekt kluczowy (ek), efekt ważny (ew), efekt pomocniczy (ep) oraz kryteria weryfikacji realizowane w ramach zajęć	
	Zajęcia teoretyczne	Zajęcia praktyczne		
				<ul style="list-style-type: none"> – dobiera materiały przewodów wentylacyjnych i klimatyzacyjnych – dobiera system mocowania przewodów, urządzeń i uzbrojenia instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych – dobiera izolację i uzbrojenie instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych – dobiera urządzenia wentylacyjne i klimatyzacyjne
			określa warunki techniczne wykonania i odbioru instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych (ek)	<ul style="list-style-type: none"> – analizuje warunki techniczne wykonania i odbioru instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych – przygotowuje instalacje wentylacyjne i klimatyzacyjne do prób szczelności i prób wydajności – przeprowadza pomiary wstępne i regulację instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych
			organizuje prace związane z budową i eksploatacją instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych (ek)	<ul style="list-style-type: none"> – dobiera materiały, narzędzia i sprzęt do budowy instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych – przestrzega zasad transportu oraz magazynowania materiałów, narzędzi i sprzętu – określa rodzaj i zakres prac związanych z budową, montażem, remontem i modernizacją instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych – analizuje harmonogramy robót – wykonuje zestawienia kształtek, kanałów, urządzeń, uzbrojenia i izolacji instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych – planuje roboty związane z wykonywaniem instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych – sprawdza jakość wykonania robót w instalacjach wentylacyjnych i klimatyzacyjnych
			przeprowadza kontrolę stanu technicznego instalacji oraz urządzeń wentylacyjnych i klimatyzacyjnych (ek)	<ul style="list-style-type: none"> – planuje terminy przeglądów technicznych instalacji oraz urządzeń wentylacyjnych i klimatyzacyjnych – określa zakres przeglądów technicznych – wykonuje bieżące przeglądy stanu technicznego instalacji oraz urządzeń wentylacyjnych i klimatyzacyjnych

Nazwa zajęć	Liczba godzin		Efekty kształcenia wraz z kodami- efekt kluczowy (ek), efekt ważny (ew), efekt pomocniczy (ep) oraz kryteria weryfikacji realizowane w ramach zajęć	
	Zajęcia teoretyczne	Zajęcia praktyczne		
				<ul style="list-style-type: none"> – ocenia stan techniczny urządzeń – planuje prace związane z konserwacją i remontami instalacji oraz urządzeń – rozpoznaje awarie instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych oraz określa przyczyny ich powstawania – usuwa awarie instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych
			wykonuje przedmiary i obmiary robót związanych z montażem oraz eksploatacją instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych (ew)	<ul style="list-style-type: none"> – wykonuje przedmiary i obmiary robót związanych z montażem instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych – wykonuje zestawienia materiałów, sprzętu do instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych
			sporządza kosztorysy oraz oferty na roboty związane z montażem oraz eksploatacją instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych (ew)	<ul style="list-style-type: none"> – wykonuje obliczenia powierzchni materiału potrzebnego do wykonania kanałów – wykonuje zestawienia i kalkulacje związane ze sporządzaniem ofert na montaż instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych – wykonuje kosztorysy robót związanych montażem instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych

2.4 Plan kursu umiejętności zawodowych

Tabela 4. Plan zajęć kursu umiejętności zawodowych

Nazwa zajęć	Liczba godzin	Uwagi o realizacji
Instalacje wentylacyjne i klimatyzacyjne	20	Zajęcia teoretyczne
Opracowywanie dokumentacji i organizowanie robót wentylacyjnych i klimatyzacyjnych	70	Zajęcia praktyczne
Łączna liczba godzin	90	
Kurs umiejętności zawodowych może rozpocząć się w dowolnym momencie danego semestru. Czas trwania całego kursu umiejętności zawodowych z zakresu jednostki efektów kształcenia 20.6. Organizowanie robót związanych z montażem i eksploatacją instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych powinien trwać do 3 miesięcy.		
Plan kursu jest sporządzony dla formy kształcenia dziennego.		

3. Cele kształcenia KUZ

Absolwent kursu umiejętności zawodowych powinien być przygotowany do wykonywania następujących zadań zawodowych:

- określanie komfortu cieplnego dla pomieszczeń
- rozróżnianie i stosowanie zasad działania wentylacji i klimatyzacji
- posługiwanie się dokumentacją projektową i eksploatacyjną instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych
- umiejętność organizacji prac związanych z budową, montażem, remontem i modernizacją instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych.
- Kontrola i monitorowanie stanu oraz usuwania awarii instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych
- obliczanie ilości, materiałów, sprzętu związanych z budową i eksploatacją instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych
- wykonywanie dokumentacji kosztorysowej na roboty związane z montażem i eksploatacją instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych

3.1 Treści możliwe do zrealizowania z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość

Kształcenie na kursie umiejętności zawodowych może być prowadzone z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość (on-line), z wyjątkiem kształcenia praktycznego, które musi być realizowane w tradycyjnej formie bezpośredniej.

Efekty trybie on-line możliwe są do zrealizowania dla przedmiotów z zakresu teorii KUZ:

Instalacje wentylacyjne i klimatyzacyjne

Efekty kształcenia wskazane do realizacji w kształceniu teoretycznym mogą być (po spełnieniu wymagań określonych w aktualnych przepisach oświatowych) realizowane w formie kształcenia na odległość, przy czym zaliczenie tych zajęć nie może odbywać się w formie zdalnej.

4. Programy poszczególnych zajęć

4.1 Program nauczania dla przedmiotu: Instalacje wentylacyjne i klimatyzacyjne

4.1.1 Cele ogólne przedmiotu

Słuchacz potrafi:

- charakteryzować parametry opisujące stan powietrza
- charakteryzować sposoby wentylacji pomieszczeń

4.1.2 Cele szczegółowe przedmiotu

Słuchacz potrafi:

- określać warunki komfortu cieplnego dla pomieszczeń
- rozróżniać i określać zasady działania wentylacji i klimatyzacji

4.1.3 Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia

Tabela 5. Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia dla przedmiotu Instalacje wentylacyjne i klimatyzacyjne

Tematy zajęć	Liczba godzin	Wymagania programowe (uwzględniają kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej)	
		Kryteria weryfikacji	Oczekiwane efekty uczenia się czynności słuchacza/uczestnika
1) Komfort cieplny -definicja 2) Parametry komfortu cieplnego – czynniki wewnętrzne 3) Parametry komfortu cieplnego – czynniki zewnętrzne 4) Komfort cieplny a system ogrzewania 5) Komfort cieplny – wentylacja	8	– rozróżnia i opisuje parametry komfortu cieplnego w pomieszczeniach – wyjaśnia zasadę komfortu cieplnego w pomieszczeniach	Słuchacz / uczestnik potrafi: – rozróżnia i opisuje parametry komfortu cieplnego w pomieszczeniach – wyjaśnia zasadę komfortu cieplnego w pomieszczeniach

Tematy zajęć	Liczba godzin	Wymagania programowe (uwzględniają kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej)	
6) Komfort cieplny pomieszczeń		– rozróżnia parametry powietrza wymagane w pomieszczeniach o określonym przeznaczeniu	– rozróżnia parametry powietrza wymagane w pomieszczeniach o określonym przeznaczeniu
1) Warunki prawidłowej wentylacji 2) Wentylacja naturalna 3) Wentylacja mechaniczna wyciągowa 4) Wentylacja hybrydowa 5) Wentylacja nawiewno-wywiewna 6) Rekuperacja 7) Nawiewniki 8) Działanie klimatyzacji – parownik, skraplacz, sprężarka, zawór rozprężny, wentylatory 9) Klimatyzacja a wentylacja – wymiana powietrza, odzysk ciepła i ogrzewanie, chłodzenie, oczyszczanie, osuszanie 10) Wentylacja -normy i przepisy prawne	12	– rozróżnia i określa sposoby wentylacji pomieszczeń – określa zasady działania instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych – wyjaśnia podobieństwa i różnice między instalacjami wentylacyjnymi i klimatyzacyjnymi – wymienia wymagania dotyczące wentylacji pomieszczeń	Śluchacz / uczestnik potrafi: – rozróżniać i określać sposoby wentylacji pomieszczeń – określać zasady działania instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych – wyjaśniać podobieństwa i różnice między instalacjami wentylacyjnymi i klimatyzacyjnymi – wymienia wymagania dotyczące wentylacji pomieszczeń

4.1.4 Procedury osiągnięcia celów kształcenia

Propozycje metod nauczania

Zajęcia z przedmiotu Instalacje wentylacyjne i klimatyzacyjne powinny odbywać się różnymi metodami ze szczególnym uwzględnieniem aktywizujących metod nauczania. Zalecane jest, aby stosować:

- metody oparte na słowie: wykład, opis,
- metody nauczania teoretycznego: wyjaśnienie, opowiadanie,
- metody aktywizujące: burza mózgów.

W przypadku nauczania zdalnego przedmiotu Instalacje wentylacyjne i klimatyzacyjne zaleca się stosować następujące metody kształcenia zdalnego wykorzystując technologię informatyczną:

- metody podające: wykład informacyjny, opis, opowiadanie

- metody e-learningowe
- metoda samodzielnego dochodzenia do wiedzy: klasyczna metoda problemowa

Efekty kształcenia wskazane do realizacji w kształceniu teoretycznym mogą być (po spełnieniu wymagań określonych w aktualnych przepisach oświatowych) realizowane w formie kształcenia na odległość, przy czym zaliczenie tych zajęć nie może odbywać się w formie zdalnej.

Warunki środki, metody i formy kształcenia powinny być dostosowane do możliwości kursantów/słuchaczy. W trakcie prac ze słuchaczami należy pozostawiać im dodatkowy czas na własne prace związane z realizowanymi celami kształcenia. Dodatkowy czas należy też poświęcić na indywidualizowanie pracy słuchaczy w zależności od ich możliwości i potrzeb.

Nauczyciele wszystkich obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia zawodowego powinni stwarzać słuchaczom warunki do nabywania kompetencji personalnych i społecznych oraz umiejętności w zakresie organizacji pracy małych zespołów.

Zalecaną formą organizacyjną pracy ze słuchaczami jest forma zbiorowa, a w razie potrzeby forma jednostkowa (praca indywidualna niezależna)

Obudowa dydaktyczna

W sali lekcyjnej powinny znajdować się zestawy ćwiczeń, instrukcje do ćwiczeń, komputerowe programy demonstracyjne i symulacyjne, czasopisma branżowe, katalogi, schematy ideowe i montażowe, normy ISO i PN, pakiety edukacyjne dla słuchaczy, karty samooceny, karty pracy dla słuchaczy i prezentacje multimedialne. Stanowiska laboratoryjne przystosowane do ćwiczeń programowych.

Warunki realizacji

Podmiot prowadzący kształcenie w zawodzie zapewnia pomieszczenia dydaktyczne z wyposażeniem odpowiadającym technologii i technice stosowanej w zawodzie, aby zapewnić osiągnięcie wszystkich efektów kształcenia określonych w podstawie programowej kształcenia w zawodzie szkolnictwa branżowego oraz umożliwić przygotowanie absolwenta do wykonywania zadań zawodowych.

Zajęcia edukacyjne powinny być prowadzone w sali lekcyjnej: wyposażonej w stanowisko komputerowe dla nauczyciela podłączone do sieci lokalnej z dostępem do Internetu, z drukarką i ze skanerem oraz z projektorem multimedialnym lub tablicą multimedialną.

4.1.5 Proponowane metody sprawdzania osiągnięć edukacyjnych słuchacza/uczestnika

Sprawdzanie opanowania przez słuchacza/uczestnika wymagań programowych będzie przeprowadzone na podstawie zaliczenia testu. W ocenie należy uwzględnić następujące kryteria ogólne: zawartość merytoryczną testu wielokrotnego wyboru, poprawność, formy przedstawienia. Sprawdzanie osiągnięć powinno odbywać się przez cały okres realizacji programu zajęć na podstawie kryteriów przedstawionych na początku kursu. W przypadku kształcenia zdalnego zaliczenie zajęć odbywa się stacjonarnie.

4.2 Program nauczania dla przedmiotu: Opracowywanie dokumentacji i organizowanie robót wentylacyjnych i klimatyzacyjnych

4.2.1 Cele ogólne przedmiotu

Słuchacz potrafi:

- rozróżniać rodzaje dokumentacji instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych
- stosować zasady projektowania i obliczeń związanych z instalacjami wentylacyjnymi i klimatyzacyjnymi
- stosować metody monitorowania oraz eksploatacji instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych

4.2.2 Cele szczegółowe przedmiotu

Słuchacz potrafi:

- posługiwać się dokumentacją projektową i eksploatacyjną instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych
- organizować prace związane z budową, montażem, remontem i modernizacją instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych
- kontrolować stan oraz usuwać awarie instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych
- obliczać ilości materiałów, sprzętu związanych z budową i eksploatacją instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych
- wykonać kosztorys robót

4.2.3 Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia

Tabela 6. Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia dla przedmiotu Opracowywanie dokumentacji i organizowanie robót wentylacyjnych i klimatyzacyjnych

Tematy zajęć	Liczba godzin	Opis efektów kształcenia (uwzględniający kryteria weryfikacji)	
		Kryteria weryfikacji	Oczekiwane efekty uczenia się czynności słuchacza/uczestnika
1) Sposób rozprowadzenia powietrza w instalacji 2) System uzdatniania powietrza –przebieg powietrza przez instalacje 3) Opis elementów instalacji nawiewnej i wywiewnej 4) Obliczenia	8	– odczytuje oznaczenia graficzne stosowane na rysunkach technicznych instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych	Słuchacz / uczestnik potrafi: – odczytywać oznaczenia graficzne stosowane na rysunkach technicznych instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych

Tematy zajęć	Liczba godzin	Opis efektów kształcenia (uwzględniający kryteria weryfikacji)	
5) Rzuty kondygnacji, przekroje 6) Schematy blokowe instalacji 7) Dokumentacja eksploatacyjna instalacji 8) Normy techniczne dotyczące instalacji		<ul style="list-style-type: none"> – odczytuje informacje zawarte w opisie technicznym dokumentacji projektowej instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych – odczytuje informacje zawarte na rzutach przekrojach instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych – odczytuje informacje zawarte na schematach blokowych i montażowych instalacji – odczytuje informacje zawarte w dokumentacji eksploatacyjnej instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych – odczytuje informacje z norm technicznych, katalogów oraz instrukcji dotyczących instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych 	<ul style="list-style-type: none"> – odczytywać informacje zawarte w opisie technicznym dokumentacji projektowej instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych – odczytywać informacje zawarte na rzutach przekrojach instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych – odczytywać informacje zawarte na schematach blokowych i montażowych instalacji – odczytywać informacje zawarte w dokumentacji eksploatacyjnej instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych – odczytywać informacje z norm technicznych, katalogów oraz instrukcji dotyczących instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych
1) Ilość powietrza wentylacyjnego – obliczenia, budynki mieszkalne, budynki zamieszkania zbiorowego, budynki użyteczności publicznej 2) Bilans ilości powietrza na podstawie zysków ciepła, zysków pary wodnej, ilości osób, ilości zanieczyszczeń 3) wymiary przewodów instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych -wybór kształtu, reguła 30%, Metoda doboru zmiennej prędkości przepływu powietrza, Metoda stałej wartości jednostkowego spadku ciśnienia R 4) schematy montażowe -przykłady 5) Materiały przewodów wentylacyjnych 6) Materiały przewodów klimatyzacyjnych 7) Systemy mocowania elementów instalacji	12	<ul style="list-style-type: none"> – oblicza ilość powietrza wentylacyjnego – bilansuje ilości powietrza wentylacyjnego i klimatyzacyjnego pomieszczeń – wymiaruje przewody instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych – wykonuje schematy obliczeniowe i montażowe – dobiera materiały przewodów wentylacyjnych i klimatyzacyjnych 	Słuchacz / uczestnik potrafi: <ul style="list-style-type: none"> – obliczać ilość powietrza wentylacyjnego – bilansować ilości powietrza wentylacyjnego i klimatyzacyjnego pomieszczeń – wymiarować przewody instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych – wykonywać schematy obliczeniowe i montażowe – dobierać materiały przewodów wentylacyjnych i klimatyzacyjnych – dobierać system mocowania przewodów, urządzeń i uzbrojenia instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych

Tematy zajęć	Liczba godzin	Opis efektów kształcenia (uwzględniający kryteria weryfikacji)	
8) Izolacja i uzbrojenie instalacji 9) Urządzenia klimatyzacyjne i wentylacyjne		<ul style="list-style-type: none"> – dobiera system mocowania przewodów, urządzeń i uzbrojenia instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych – dobiera izolację i uzbrojenie instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych – dobiera urządzenia wentylacyjne i klimatyzacyjne 	<ul style="list-style-type: none"> – dobierać izolację i uzbrojenie instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych – dobiera urządzenia wentylacyjne i klimatyzacyjne
1) Odbiory instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych - przewody wentylacyjne, wentylatory, wymienniki ciepła, urządzenia do odzyskiwania ciepła, filtry powietrza, nawiewniki, wywiewniki, okapy 2) Odbiór robót wg norm 3) Kontrola działania 4) Pomiary kontrolne, regulacja instalacji	10	<ul style="list-style-type: none"> – analizuje warunki techniczne wykonania i odbioru instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych – przygotowuje instalacje wentylacyjne i klimatyzacyjne do prób szczelności i prób wydajności – przeprowadza pomiary wstępne i regulację instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych 	<p>Słuchacz / uczestnik potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – analizować warunki techniczne wykonania i odbioru instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych – przygotowywać instalacje wentylacyjne i klimatyzacyjne do prób szczelności i prób wydajności – przeprowadzać pomiary wstępne i regulację instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych
1) Materiały, narzędzia i sprzęt do budowy i eksploatacji instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych 2) Zasady transportu i magazynowania materiałów instalacyjnych 3) Rodzaje i elementy instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych oraz technologie ich wykonania 4) Warunki montażu uzbrojenia oraz urządzeń instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych 5) Kolejność robót związanych z wykonywaniem instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych 6) Połączenia kanałów, uzbrojenie i urządzenia instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych oraz odciągi miejscowe	12	<ul style="list-style-type: none"> – dobiera materiały, narzędzia i sprzęt do budowy instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych – przestrzega zasad transportu oraz magazynowania materiałów, narzędzi i sprzętu – określa rodzaj i zakres prac związanych z budową, montażem, remontem i modernizacją instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych – analizuje harmonogramy robót 	<p>Słuchacz / uczestnik potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – dobierać materiały, narzędzia i sprzęt do budowy instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych – przestrzegać zasad transportu oraz magazynowania materiałów, narzędzi i sprzętu – określać rodzaj i zakres prac związanych z budową, montażem, remontem i modernizacją instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych – analizować harmonogramy robót

Tematy zajęć	Liczba godzin	Opis efektów kształcenia (uwzględniający kryteria weryfikacji)	
7) Izolacje termiczne i akustyczne instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych 8) Harmonogram robót – przykłady 9) Zestawienia materiałów instalacji klimatyzacyjnych i wentylacyjnych 10) Planowanie robót 11) Sprawdzenie jakości wykonania robót		<ul style="list-style-type: none"> wykonuje zestawienia kształtek, kanałów, urządzeń, uzbrojenia i izolacji instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych planuje roboty związane z wykonywaniem instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych sprawdza jakość wykonania robót w instalacjach wentylacyjnych i klimatyzacyjnych 	<ul style="list-style-type: none"> wykonywać zestawienia kształtek, kanałów, urządzeń, uzbrojenia i izolacji instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych planować roboty związane z wykonywaniem instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych sprawdza jakość wykonania robót w instalacjach wentylacyjnych i klimatyzacyjnych
1) Częstotliwość kontroli sieci określona przez prawo 2) Ocena stanu przewodów, gazomierza, zaworów, kurków gazowych 3) Ocena kanałów spalinowych, wentylacji 4) Szczelność instalacji 5) Ochrona przeciwkorozyjna gazociągu 6) Stan techniczny urządzeń w instalacji – przewody wentylacyjne, wentylatory, wymienniki ciepła, filtry powietrza, urządzenia, nawiewniki, wywiewniki 7) Awaryjne instalacji - za mała lub zbyt intensywna wymiana powietrza, nieszczelność instalacji, niedostateczna izolacja termiczna, zbyt niska temperatura powietrza	8	<ul style="list-style-type: none"> planuje terminy przeglądów technicznych instalacji oraz urządzeń wentylacyjnych i klimatyzacyjnych określa zakres przeglądów technicznych wykonuje bieżące przeglądy stanu technicznego instalacji oraz urządzeń wentylacyjnych i klimatyzacyjnych ocenia stan techniczny urządzeń planuje prace związane z konserwacją i remontami instalacji oraz urządzeń rozpoznaje awaryjne instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych oraz określa przyczyny ich powstawania usuwa awaryjne instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych 	Słuchacz / uczestnik potrafi: <ul style="list-style-type: none"> planować terminy przeglądów technicznych instalacji oraz urządzeń wentylacyjnych i klimatyzacyjnych określać zakres przeglądów technicznych wykonywać bieżące przeglądy stanu technicznego instalacji oraz urządzeń wentylacyjnych i klimatyzacyjnych oceniać stan techniczny urządzeń planować prace związane z konserwacją i remontami instalacji oraz urządzeń rozpoznawać awaryjne instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych oraz określa przyczyny ich powstawania usuwa awaryjne instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych)

Tematy zajęć	Liczba godzin	Opis efektów kształcenia (uwzględniający kryteria weryfikacji)	
1) Przedmiar robót definicja 2) Metodyka sporządzania przedmiaru robót 3) Obmiar robót-definicja 4) Metodyka sporządzania obmiaru robót 5) Wykonywanie zestawienia materiałów i sprzętu	8	– wykonuje przedmiary i obmiary robót związanych z montażem instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych – wykonuje zestawienia materiałów, sprzętu do instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych	Słuchacz / uczestnik potrafi: – wykonywać przedmiary i obmiary robót związanych z montażem instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych – wykonywać zestawienia materiałów, sprzętu do instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych
1) Obliczenia zapotrzebowania materiału - powierzchnia potrzebna do wykonania kanału 2) Zestawienie materiałów sprzętu do wykonywania robót związanych z montażem instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych 3) Sporządzenie oferty na montaż instalacji wentylacyjnej i klimatyzacyjnej	12	– wykonuje obliczenia powierzchni materiału potrzebnego do wykonania kanałów – wykonuje zestawienia i kalkulacje związane ze sporządzaniem ofert na montaż instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych – wykonuje kosztorysy robót związanych montażem instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych	Słuchacz / uczestnik potrafi: – wykonywać obliczenia powierzchni materiału potrzebnego do wykonania kanałów – wykonywać zestawienia i kalkulacje związane ze sporządzaniem ofert na montaż instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych – wykonuje kosztorysy robót związanych montażem instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych

4.2.4 Procedury osiągnięcia celów kształcenia

Propozycje metod nauczania

Zajęcia z przedmiotu Opracowywanie dokumentacji i organizowanie robót wentylacyjnych i klimatyzacyjnych powinny odbywać się różnymi metodami ze szczególnym uwzględnieniem aktywizujących metod nauczania. Zalecane jest, aby stosować

- metoda oparta na obserwacji: pokaz
- metody praktyczne: ćwiczenia laboratoryjne, ćwiczenia produkcyjne, metoda projektu
- metody aktywizujące: sytuacyjna, burza mózgów

Obudowa dydaktyczna

W sali lekcyjnej powinny znajdować się zestawy ćwiczeń, instrukcje do ćwiczeń, komputerowe programy demonstracyjne i symulacyjne, czasopisma branżowe, katalogi, schematy ideowe i montażowe, normy ISO i PN, pakiety edukacyjne dla słuchaczy, karty samooceny, karty pracy dla słuchaczy i prezentacje multimedialne. Stanowiska laboratoryjne przystosowane do ćwiczeń programowych.

Warunki środki, metody i formy kształcenia powinny być dostosowane do możliwości kursantów/słuchaczy. W trakcie prac ze słuchaczami należy pozostawiać im dodatkowy czas na własne prace związane z realizowanymi celami kształcenia. Dodatkowy czas należy też poświęcić na indywidualizowanie pracy słuchaczy w zależności od ich możliwości i potrzeb.

Nauczyciele wszystkich obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia zawodowego powinni stwarzać słuchaczom warunki do nabywania kompetencji personalnych i społecznych oraz umiejętności w zakresie organizacji pracy małych zespołów.

Zalecaną formą organizacyjną pracy ze słuchaczami jest forma zbiorowa, a w razie potrzeby forma jednostkowa (praca indywidualna niezależna).

Warunki realizacji

Podmiot prowadzący kształcenie w zawodzie zapewnia pomieszczenia dydaktyczne z wyposażeniem odpowiadającym technologii i technice stosowanej w zawodzie, aby zapewnić osiągnięcie wszystkich efektów kształcenia określonych w podstawie programowej kształcenia w zawodzie szkolnictwa branżowego oraz umożliwić przygotowanie absolwenta do wykonywania zadań zawodowych.

Zajęcia edukacyjne powinny być prowadzone w sali lekcyjnej: wyposażonej w stanowisko komputerowe dla nauczyciela podłączone do sieci lokalnej z dostępem do Internetu, z drukarką i ze skanerem oraz z projektorem multimedialnym lub tablicą multimedialną.

Stanowiska komputerowe dla słuchaczy/uczestników (jedno stanowisko dla jednego słuchacza) wyposażone w komputery podłączone do sieci lokalnej z dostępem do Internetu, wyposażone w pakiet programów biurowych, oprogramowanie do kosztorysowania.

Stanowiska rysunkowe (jedno stanowisko dla jednego słuchacza) umożliwiające wykonywanie rysunków odręcznych. Przykładowe dokumentacje projektowe sieci i instalacji sanitarnych, katalogi nakładów rzeczowych dotyczące wykonywania i remontu sieci oraz instalacji sanitarnych, specyfikacje techniczne wykonywania i odbioru robót sieciowych oraz instalacyjnych, katalogi i cenniki materiałów oraz elementów sieci i instalacji sanitarnych, zestaw przepisów prawa budowlanego i energetycznego. Przykładowe dokumentacje, katalogi, specyfikacje powinny być w formie papierowej jak również elektronicznej.

4.2.5 Proponowane metody sprawdzania osiągnięć edukacyjnych słuchacza/uczestnika

Sprawdzanie opanowania przez słuchacza/uczestnika wymagań programowych będzie przeprowadzone na podstawie wykonanych ćwiczeń. W ocenie należy uwzględnić następujące kryteria ogólne: zawartość merytoryczną ćwiczeń, ich poprawność, formy przedstawienia. Sprawdzanie osiągnięć powinno odbywać się przez cały okres realizacji programu zajęć na podstawie kryteriów przedstawionych na początku kursu.

5. Ewaluacja programu KUZ

Tabela 7. Ewaluacja programu KUZ

Efekt kształcenia z podstawy programowej (oznaczony w programie kursu jako kluczowy dla kwalifikacji lub jednostki efektów)	Wskaźniki potwierdzające osiągnięcie efektu kształcenia	Metody/techniki badania	Termin badania
BUD.20.6 Organizowanie robót związanych z budową, montażem i eksploatacją instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych.			
<ul style="list-style-type: none"> – rozróżnia i opisuje parametry komfortu cieplnego w pomieszczeniach (ew) – wyjaśnia zasadę komfortu cieplnego w pomieszczeniach (ew) – rozróżnia parametry powietrza wymagane w pomieszczeniach o określonym przeznaczeniu (ew) 	Uzyskanie minimum poprawności 50% przy treściach teoretycznych 75% przy treściach praktycznych	Przeprowadzenie testów sprawdzających, sprawdzenie ich przez nauczyciela	W czasie realizacji programu nauczania podczas trwania KUZ
<ul style="list-style-type: none"> – rozróżnia i określa sposoby wentylacji pomieszczeń (ek) – określa zasady działania instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych (ek) – wyjaśnia podobieństwa i różnice między instalacjami wentylacyjnymi i klimatyzacyjnymi (ek) – wymienia wymagania dotyczące wentylacji pomieszczeń (ek) 	Uzyskanie minimum poprawności 50% przy treściach teoretycznych 75% przy treściach praktycznych	Przeprowadzenie testów sprawdzających, sprawdzenie ich przez nauczyciela	W czasie realizacji programu nauczania podczas trwania KUZ
<ul style="list-style-type: none"> – odczytuje oznaczenia graficzne stosowane na rysunkach technicznych instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych (ek) – odczytuje informacje zawarte w opisie technicznym dokumentacji projektowej instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych (ek) – odczytuje informacje zawarte na rzutach przekrojach instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych (ek) – odczytuje informacje zawarte na schematach blokowych i montażowych instalacji (ek) – odczytuje informacje zawarte w dokumentacji eksploatacyjnej instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych (ek) – odczytuje informacje z norm technicznych, katalogów oraz instrukcji dotyczących instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych (ek) 	Uzyskanie minimum poprawności 50% przy treściach teoretycznych 75% przy treściach praktycznych	Przeprowadzenie testów sprawdzających, sprawdzenie ich przez nauczyciela	W czasie realizacji programu nauczania podczas trwania KUZ

Efekt kształcenia z podstawy programowej (oznaczony w programie kursu jako kluczowy dla kwalifikacji lub jednostki efektów)	Wskaźniki potwierdzające osiągnięcie efektu kształcenia	Metody/techniki badania	Termin badania
<ul style="list-style-type: none"> – oblicza ilość powietrza wentylacyjnego (ek) – bilansuje ilości powietrza wentylacyjnego i klimatyzacyjnego pomieszczeń (ek) – wymiaruje przewody instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych (ek) – wykonuje schematy obliczeniowe i montażowe (ek) – dobiera materiały przewodów wentylacyjnych i klimatyzacyjnych (ek) – dobiera system mocowania przewodów, urządzeń i uzbrojenia instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych (ek) – dobiera izolację i uzbrojenie instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych (ek) – dobiera urządzenia wentylacyjne i klimatyzacyjne (ek) 	Uzyskanie minimum poprawności 50% przy treściach teoretycznych 75% przy treściach praktycznych	Przeprowadzenie testów sprawdzających, sprawdzenie ich przez nauczyciela	W czasie realizacji programu nauczania podczas trwania KUZ
<ul style="list-style-type: none"> – analizuje warunki techniczne wykonania i odbioru instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych (ek) – przygotowuje instalacje wentylacyjne i klimatyzacyjne do prób szczelności i prób wydajności (ek) – przeprowadza pomiary wstępne i regulację instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych (ek) 	Uzyskanie minimum poprawności 50% przy treściach teoretycznych 75% przy treściach praktycznych	Przeprowadzenie testów sprawdzających, sprawdzenie ich przez nauczyciela	W czasie realizacji programu nauczania podczas trwania KUZ
<ul style="list-style-type: none"> – dobiera materiały, narzędzia i sprzęt do budowy instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych (ek) – przestrzega zasad transportu oraz magazynowania materiałów, narzędzi i sprzętu (ek) – określa rodzaj i zakres prac związanych z budową, montażem, remontem i modernizacją instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych – analizuje harmonogramy robót (ek) – wykonuje zestawienia kształtek, kanałów, urządzeń, uzbrojenia i izolacji instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych (ek) – planuje roboty związane z wykonywaniem instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych (ek) – sprawdza jakość wykonania robót w instalacjach wentylacyjnych i klimatyzacyjnych (ek) 	Uzyskanie minimum poprawności 50% przy treściach teoretycznych 75% przy treściach praktycznych	Przeprowadzenie testów sprawdzających, sprawdzenie ich przez nauczyciela	W czasie realizacji programu nauczania podczas trwania KUZ

Efekt kształcenia z podstawy programowej (oznaczony w programie kursu jako kluczowy dla kwalifikacji lub jednostki efektów)	Wskaźniki potwierdzające osiągnięcie efektu kształcenia	Metody/techniki badania	Termin badania
<ul style="list-style-type: none"> – planuje terminy przeglądów technicznych instalacji oraz urządzeń wentylacyjnych i klimatyzacyjnych (ek) – określa zakres przeglądów technicznych (ek) – wykonuje bieżące przeglądy stanu technicznego instalacji oraz urządzeń wentylacyjnych i klimatyzacyjnych (ek) – ocenia stan techniczny urządzeń (ek) – planuje prace związane z konserwacją i remontami instalacji oraz urządzeń (ek) – rozpoznaje awarie instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych oraz określa przyczyny ich powstawania (ek) – usuwa awarie instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych (ek) 	Uzyskanie minimum poprawności 50% przy treściach teoretycznych 75% przy treściach praktycznych	Przeprowadzenie testów sprawdzających, sprawdzenie ich przez nauczyciela	W czasie realizacji programu nauczania podczas trwania KUZ
<ul style="list-style-type: none"> – wykonuje przedmiary i obmiary robót związanych z montażem instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych (ew) – wykonuje zestawienia materiałów, sprzętu do instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych (ew) 	Uzyskanie minimum poprawności 50% przy treściach teoretycznych 75% przy treściach praktycznych	Przeprowadzenie testów sprawdzających, sprawdzenie ich przez nauczyciela	W czasie realizacji programu nauczania podczas trwania KUZ
<ul style="list-style-type: none"> – wykonuje obliczenia powierzchni materiału potrzebnego do wykonania kanałów (ew) – wykonuje zestawienia i kalkulacje związane ze sporządzaniem ofert na montaż instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych (ew) – wykonuje kosztorysy robót związanych z montażem instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych (ew) 			

6. Wykaz literatury oraz niezbędnych środków i materiałów dydaktycznych

6.1 Wykaz literatury

Instalacje wentylacyjne i klimatyzacyjne

1. Krygier K., Klinke T., Sewrynik J. „Ogrzewnictwo. Wentylacja. Klimatyzacja”, Wyd.: WSiP, 2007
2. Gassner Alfons „Instalacje sanitarne. Poradnik dla projektantów i instalatorów”, Wyd.: WNT, 2008

3. Sławomir Pykacz, Elżbieta Buczyńska-Tytz „Warunki techniczne wykonania i odbioru instalacji wentylacyjnych”, Wyd.: Instal, 2002
4. Miesięcznik „Instal”

Opracowywanie dokumentacji i organizowanie robót wentylacyjnych i klimatyzacyjnych

1. Krygier K., Klinka T., Sewrynik J. „Ogrzewnictwo. Wentylacja. Klimatyzacja”, Wyd.: WSiP, 2007
2. Cieślowski S., Krygier K. „Instalacje sanitarne. Cz.2”, Wyd.: WSiP, 2010
3. Gassner Alfons „Instalacje sanitarne. Poradnik dla projektantów i instalatorów”, Wyd.: WNT, 2008
4. Kowalczyk Z., Zabielski J. „Kosztorysowanie i normowanie w budownictwie”, Wyd.: WSiP, 2011
5. Popek M., Wapińska B. „Rysunek zawodowy. Instalacje sanitarne”, Wyd.: WSiP, 2003
6. Katalogi techniczne, instrukcje obsługi urządzeń

6.2 Wykaz niezbędnych środków i materiałów dydaktycznych

Wyposażenie szkoły niezbędne do realizacji kształcenia w kwalifikacji BUD.20.6. Organizowanie robót związanych z montażem i eksploatacją instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych

Przedmioty:

Instalacje wentylacyjne i klimatyzacyjne

Zajęcia edukacyjne powinny być prowadzone w sali lekcyjnej: wyposażonej w stanowisko komputerowe dla nauczyciela podłączone do sieci lokalnej z dostępem do Internetu, z drukarką i ze skanerem oraz z projektorem multimedialnym lub tablicą multimedialną.

Stanowiska komputerowe dla słuchacza (jedno stanowisko dla jednego uczestnika) wyposażone w komputery podłączone do sieci lokalnej z dostępem do internetu, wyposażone w pakiet programów biurowych, oprogramowanie do wykonywania rysunków technicznych i kosztorysowania.

W sali lekcyjnej powinny znajdować się zestawy ćwiczeń, instrukcje do ćwiczeń, komputerowe programy demonstracyjne i symulacyjne, czasopisma branżowe, katalogi, schematy ideowe i montażowe, normy ISO i PN, pakiety edukacyjne dla słuchaczy, karty samooceny, karty pracy dla słuchaczy i prezentacje multimedialne. Stanowiska laboratoryjne przystosowane do ćwiczeń programowych.

Przedmioty:

Opracowywanie dokumentacji i organizowanie robót wentylacyjnych i klimatyzacyjnych

Zajęcia edukacyjne powinny być prowadzone w sali lekcyjnej: wyposażonej w stanowisko komputerowe dla nauczyciela podłączone do sieci lokalnej z dostępem do Internetu, z drukarką i ze skanerem oraz z projektorem multimedialnym lub tablicą multimedialną.

Stanowiska komputerowe dla słuchaczy (jedno stanowisko dla jednego uczestnika) wyposażone w komputery podłączone do sieci lokalnej z dostępem do internetu, wyposażone w pakiet programów biurowych, oprogramowanie do kosztorysowania.

Stanowiska rysunkowe (jedno stanowisko dla jednego słuchacza) umożliwiające wykonywanie rysunków odręcznych. Przykładowe dokumentacje projektowe sieci i instalacji sanitarnych, katalogi nakładów rzeczowych dotyczące wykonywania i remontu sieci oraz instalacji sanitarnych, specyfikacje techniczne wykonywania i odbioru robót sieciowych oraz instalacyjnych, katalogi i cenniki materiałów oraz elementów sieci i instalacji sanitarnych, zestaw przepisów prawa budowlanego i energetycznego. Przykładowe dokumentacje, katalogi, specyfikacje powinny być w formie papierowej jak również elektronicznej.

W sali lekcyjnej powinny znajdować się zestawy ćwiczeń, instrukcje do ćwiczeń, komputerowe programy demonstracyjne i symulacyjne, czasopisma branżowe, katalogi, schematy ideowe i montażowe, normy ISO i PN, pakiety edukacyjne dla słuchaczy, karty samooceny, karty pracy dla słuchaczy i prezentacje multimedialne. Stanowiska laboratoryjne przystosowane do ćwiczeń programowych.

7. Sposób i forma zaliczenia kursu

Zajęcia praktyczne na podstawie wykonanych ćwiczeń na poziomie 75%.

Zajęcia teoretyczne na podstawie testu przeprowadzonego na koniec nauczanego przedmiotu na poziomie 50%.

Warunkiem zaliczenia kursu BUD.20.6 Organizowanie robót związanych z montażem i eksploatacją instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych jest uzyskanie pozytywnego zaliczenia z wszystkich przedmiotów kursu.

Kurs umiejętności zawodowych kończy się zaliczeniem w formie ustalonej przez podmiot prowadzący dany kurs. Osoba, która uzyskała zaliczenie, otrzymuje zaświadczenie o ukończeniu kursu.

8. Sprawdzenie kompletności i poprawności opracowanego programu zajęć

Tabela 8. Tabela weryfikacji programu nauczania KUZ pod kątem zgodności z przepisami prawa oświatowego

Lp.	Program kwalifikacyjnego kursu zawodowego/kursu umiejętności zawodowych uwzględnia	Zawartość opracowanego programu zajęć (Tak-T/Nie-N)
1.	Cele kształcenia (zadania zawodowe)	T
2.	Efekty kształcenia	T
3.	Kryteria weryfikacji	T
4.	Warunki realizacji kształcenia w kwalifikacji (lub niezbędne do realizacji danej jednostki efektów)	T
5.	Minimalna liczba godzin kształcenia zawodowego dla kwalifikacji wyodrębnionej w zawodzie lub jednostki efektów	T

Tabela 9. Tabela weryfikacji programu KUZ pod kątem kompletności efektów kształcenia

Efekty kształcenia oraz kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej kształcenia w zawodzie		Zawartość opracowanego programu zajęć (temat zajęć)
BUD.20.6 Organizowanie robót związanych z budową, montażem i eksploatacją instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych.		
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji	
określa parametry powietrza wymagane w pomieszczeniach (ew)	<ul style="list-style-type: none"> – rozróżnia i opisuje parametry komfortu cieplnego w pomieszczeniach – wyjaśnia zasadę komfortu cieplnego w pomieszczeniach – rozróżnia parametry powietrza wymagane w pomieszczeniach o określonym przeznaczeniu 	1) Komfort cieplny -definicja 2) Parametry komfortu cieplnego – czynniki wewnętrzne 3) Parametry komfortu cieplnego – czynniki zewnętrzne 4) Komfort cieplny a system ogrzewania 5) Komfort cieplny – wentylacja 6) Komfort cieplny pomieszczeń
określa sposoby wentylacji pomieszczeń (ek)	<ul style="list-style-type: none"> – rozróżnia i określa sposoby wentylacji pomieszczeń – określa zasady działania instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych – wyjaśnia podobieństwa i różnice między instalacjami wentylacyjnymi i klimatyzacyjnymi – wymienia wymagania dotyczące wentylacji pomieszczeń 	1) Warunki prawidłowej wentylacji 2) Wentylacja naturalna 3) Wentylacja mechaniczna wyciągowa 4) Wentylacja hybrydowa 5) Wentylacja nawiewno-wywiewna 6) Rekuperacja 7) Nawiewniki 8) Działanie klimatyzacji – parownik, skraplacz, sprężarka, zawór rozprężny, wentylatory 9) Klimatyzacja a wentylacja – wymiana powietrza, odzysk ciepła i ogrzewanie, chłodzenie, oczyszczanie, osuszanie

Efekty kształcenia oraz kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej kształcenia w zawodzie		Zawartość opracowanego programu zajęć (temat zajęć)
posługuje się dokumentacją projektową i eksploatacyjną instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych pomieszczeń (ek)	<ul style="list-style-type: none"> – odczytuje oznaczenia graficzne stosowane na rysunkach technicznych instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych – odczytuje informacje zawarte w opisie technicznym dokumentacji projektowej instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych – odczytuje informacje zawarte na rzutach przekrojach instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych – odczytuje informacje zawarte na schematach blokowych i montażowych instalacji – odczytuje informacje zawarte w dokumentacji eksploatacyjnej instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych – odczytuje informacje z norm technicznych, katalogów oraz instrukcji dotyczących instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych 	10) Wentylacja -normy i przepisy prawne 1) Sposób rozprowadzenia powietrza w instalacji 2) System uzdatniania powietrza –przebieg powietrza przez instalację 3) Opis elementów instalacji nawiewnej i wywiewnej 4) Obliczenia 5) Rzuty kondygnacji, przekroje 6) Schematy blokowe instalacji 7) Dokumentacja eksploatacyjna instalacji 8) Normy techniczne dotyczące instalacji
	<ul style="list-style-type: none"> – oblicza ilość powietrza wentylacyjnego – bilansuje ilości powietrza wentylacyjnego i klimatyzacyjnego pomieszczeń – wymiaruje przewody instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych – wykonuje schematy obliczeniowe i montażowe – dobiera materiały przewodów wentylacyjnych i klimatyzacyjnych – dobiera system mocowania przewodów, urządzeń i uzbrojenia instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych – dobiera izolację i uzbrojenie instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych – dobiera urządzenia wentylacyjne i klimatyzacyjne 	1) Ilość powietrza wentylacyjnego – obliczenia, budynki mieszkalne, budynki zamieszkania zbiorowego, budynki użyteczności publicznej 2) Bilans ilości powietrza na podstawie zysków ciepła, zysków pary wodnej, ilości osób, ilości zanieczyszczeń 3) wymiary przewodów instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych -wybór kształtu, reguła 30%, Metoda doboru zmiennej prędkości przepływu powietrza, Metoda stałej wartości jednostkowego spadku ciśnienia R 4) schematy montażowe -przykłady 5) materiały przewodów wentylacyjnych 6) Materiały przewodów klimatyzacyjnych 7) Systemy mocowania elementów instalacji 8) Izolacja i uzbrojenie instalacji 9) Urządzenia klimatyzacyjne i wentylacyjne

Efekty kształcenia oraz kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej kształcenia w zawodzie		Zawartość opracowanego programu zajęć (temat zajęć)
określa warunki techniczne wykonania i odbioru instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych (ek)	<ul style="list-style-type: none"> – analizuje warunki techniczne wykonania i odbioru instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych – przygotowuje instalacje wentylacyjne i klimatyzacyjne do prób szczelności i prób wydajności – przeprowadza pomiary wstępne i regulację instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych 	<ol style="list-style-type: none"> 1) Odbiory instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych - przewody wentylacyjne, wentylatory, wymienniki ciepła, urządzenia do odzyskiwania ciepła, filtry powietrza, nawiewniki, wywiewniki, okapy 2) Odbiór robót wg norm 3) Kontrola działania 4) Pomiary kontrolne, regulacja instalacji
organizuje prace związane z budową i eksploatacją instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych (ek)	<ul style="list-style-type: none"> – dobiera materiały, narzędzia i sprzęt do budowy instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych – przestrzega zasad transportu oraz magazynowania materiałów, narzędzi i sprzętu – określa rodzaj i zakres prac związanych z budową, montażem, remontem i modernizacją instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych – analizuje harmonogramy robót – wykonuje zestawienia kształtek, kanałów, urządzeń, uzbrojenia i izolacji instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych – planuje roboty związane z wykonywaniem instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych – sprawdza jakość wykonania robót w instalacjach wentylacyjnych i klimatyzacyjnych 	<ol style="list-style-type: none"> 1) Materiały, narzędzia i sprzęt do budowy i eksploatacji instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych 2) Zasady transportu i magazynowania materiałów instalacyjnych 3) Rodzaje i elementy instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych oraz technologie ich wykonania 4) warunki montażu uzbrojenia oraz urządzeń instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych 5) kolejność robót związanych z wykonywaniem instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych 6) połączenia kanałów, uzbrojenie i urządzenia instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych oraz odciągi miejscowe 7) izolacje termiczne i akustyczne instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych 8) Harmonogram robót – przykłady 9) Zestawienia materiałów instalacji klimatyzacyjnych i wentylacyjnych 10) Planowanie robót 11) Sprawdzenie jakości wykonania robót
przeprowadza kontrolę stanu technicznego instalacji oraz urządzeń wentylacyjnych i klimatyzacyjnych (ek)	<ul style="list-style-type: none"> – planuje terminy przeglądów technicznych instalacji oraz urządzeń wentylacyjnych i klimatyzacyjnych – określa zakres przeglądów technicznych – wykonuje bieżące – przeglądy stanu technicznego instalacji oraz urządzeń wentylacyjnych i klimatyzacyjnych 	<ol style="list-style-type: none"> 1) Częstotliwość kontroli sieci określona przez prawo 2) Ocena stanu przewodów, gazomierza, zaworów, kurków gazowych 3) Ocena kanałów spalinowych, wentylacji 4) Szczelność instalacji 5) Ochrona przeciwkorozyjna gazociągu

Efekty kształcenia oraz kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej kształcenia w zawodzie		Zawartość opracowanego programu zajęć (temat zajęć)
	<ul style="list-style-type: none"> – ocenia stan techniczny urządzeń – planuje prace związane z konserwacją i remontami instalacji oraz urządzeń – rozpoznaje awarie instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych oraz określa przyczyny ich powstawania – usuwa awarie instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych 	<p>6) Stan techniczny urządzeń w instalacji – przewody wentylacyjne, wentylatory, wymienniki ciepła, filtry powietrza, urządzenia, nawiewniki, wywiewniki</p> <p>7) Awarie instalacji, częste przyczyny - za mała lub zbyt intensywna wymiana powietrza, nieszczelność instalacji, niedostateczna izolacja termiczna, zbyt niska temperatura powietrza</p>
wykonuje przedmiary i obmiary robót związanych z montażem oraz eksploatacją instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych (ew)	<ul style="list-style-type: none"> – wykonuje przedmiary i obmiary robót związanych z montażem instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych – wykonuje zestawienia materiałów, sprzętu do instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych 	<p>1) Przedmiar robót definicja</p> <p>2) Metodyka sporządzania przedmiaru robót</p> <p>3) Obmiar robót-definicja</p> <p>4) Metodyka sporządzania obmiaru robót</p> <p>5) Wykonywanie zestawienia materiałów i sprzętu</p>
sporządza kosztorysy oraz oferty na roboty związane z montażem oraz eksploatacją instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych (ew)	<ul style="list-style-type: none"> – wykonuje obliczenia powierzchni materiału potrzebnego do wykonania kanałów – wykonuje zestawienia i kalkulacje związane ze sporządzaniem ofert na montaż instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych – wykonuje kosztorysy robót związanych montażem instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych 	<p>1) Obliczenia zapotrzebowania materiału - powierzchnia potrzebna do wykonania kanału</p> <p>2) Zestawienie materiałów sprzętu do wykonywania robót związanych z montażem instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych</p> <p>3) Sporządzenie oferty na montaż instalacji wentylacyjnej i klimatyzacyjnej</p>